

Hnutí DUHA

Friends of the Earth Czech Republic

Hnutí DUHA odvedlo v roce 2004 velký kus práce. Díky stálé podpoře tisíců lidí patří mezi nejsilnější české ekologické organizace. Téměř třicet profesionálních pracovníků ve dvou kancelářích a další desítky dobrovolníků ve více než deseti místních skupinách po celé republice pracují na tom, aby prostředí, ve kterém

žijeme, bylo čistější a zdravější.

Se svými výsledky jsme spokojeni. Uspěli jsme v důležitých programech, jsme významnou a respektovanou silou, kterou za partnera uznávají odborníci, ministerští úředníci, poslanci i novináři.

Naše úspěchy jsou výsledkem nejen zodpovědného a promyšleného přístupu, ale také kvalitní odborné přípravy. Vždy říkáme nejen, co je špatně, ale také jak to řešit. Proto se nám daří naše návrhy prosadit.

Jakýkoliv úspěch by však nebyl možný bez podpory veřejnosti. Desítky dopisů, stovky korespondenčních lístků a tisíce e-mailů podporujících naše návrhy jsou velmi účinné při jednání s politiky i úředníky. Bez finančních darů, které nám pravidelně posílají tisíce lidí, by se naše práce neobešla.

Úspěchy Hnutí DUHA jsou proto i Vašimi úspěchy. Děkujeme všem, kteří nám pomohli.

Martin Ander, ředitel

Čistá práce. Hnutí DUHA pomohlo prosadit klíčový zákon na podporu čistých zdrojů energie.

■ Prosazujeme lepší zákony

Po celý rok 2004 parlament projednával patrně nejdůležitější ekologickou legislativu posledních let: nový zákon o podpoře obnovitelných zdrojů energie. Ten má zajistit, aby Česká republika přestala kulhat na posledních místech evropského žebříčku výroby ve větrných či malých vodních elektrárnách, spalování biomasy nebo pomocí slunečních kolektorů. Hnutí DUHA během roku neustále úzce spolupracovalo s řadou poslanců. Pomohli jsme navrhnout a vyjednat důležité změny. „Především se do zákona podařilo prosadit osvědčený mechanismus podpory, který již úspěšně funguje v Německu a dalších zemích a v původním českém návrhu chyběl,“ říká Petr Holub, šéf programu Energie. Zároveň prosazujeme, aby větrné elektrárny a podobné projekty byly v krajině šetrně umístěny.

Tím naše práce v parlamentu neskončila. Třeba v únoru jeden z poslanců předložil úpravu zákona, jež by dovolila dovážet odpadky ze zahraničí a pálit je v českých spalovnách. Hnutí DUHA rozpoutalo mohutnou kampaň proti návrhu, do které se zapojila i řada občanů. Díky tomu se podařilo návrh porazit velkým rozdílem 112 ku 45 hlasům. Po našem přesvědčování poslanci také schválili důležitou mezinárodní smlouvu, která každému občanovi zaručuje právo na informace o znečištění nebo možnost vyjádřit se k velké stavbě za svým domem.

Snadnější třídění. Hnutí DUHA prosazuje lepší recyklační služby pro domy a byty.

■ Pomáháme lidem

Úkolem Hnutí DUHA je také pomáhat zákazníkům, aby si mohli v obchodech vybrat ekologicky šetrně vyrobené zboží. V květnu vyšly výsledky průzkumu, kde jsme se dodavatelů zahradního nábytku z tropického dřeva, který je k dostání na českém trhu, ptali, jak kontrolují původ své

suroviny. Ilegální kácení a vývoz dřeva totiž v rozvojových zemích představuje závažný problém. Zůstávají za ním zničené domovy místních lidí a zdevastované vzácné pralesy. Výsledek byl doslova šokující. Pouze dvě firmy byly ochotny zaručit legální původ svých výrobků. Výsledky včetně žebříčku firem si lidé mohou prostudovat v našich publikacích nebo na internetových stránkách www.hnutiduha.cz.

Na ministerstvu životního prostředí vytrvale prosazujeme, aby investovalo peníze do lepších recyklačních služeb pro domy a byty po vzoru Rakouska či Německa – aby třídít odpad bylo stejně snadné jako jej sypat do popelnice. Vláda už dříve na náš návrh schválila základní plán. Nyní hlídáme, aby se promítl do konkrétních finančních opatření.

■ Spolupracujeme s obcemi

Velkou pozornost jsme v roce 2004 věnovali spolupráci s obcemi či městy na ekologických problémech, které je tíží. Hnutí DUHA vedlo koalici mnoha organizací, obcí a zastupitelů, která dosáhla toho, že vláda ze své energetické koncepce vyškrtla plán na bourání severočeských obcí kvůli uhelným dolům. Spor o rozšiřování těžby pokračuje, ale předešli jsme bezprostřednímu nebezpečí vyvlastňování a demolice. Zorganizovali jsme také výzvu více než osmdesáti měst či obcí a desítek firem na podporu zákona o obnovitelných zdrojích energie.

V Brně jsme zase sehráli klíčovou roli v organizování kampaně proti odsunu hlavního vlakového nádraží z centra města na periferii. Plán některých místních politiků by stanicím lidí zkomplikoval přístup k veřejné dopravě, takže by přibýlo aut a výfukových plynů v ulicích. Daňové poplatníky odsun přijde nejméně na 30 miliard korun. S námi se proti němu postavily nejrůznější instituce, starostové městských částí, odborníci, brněnské osobnosti i další. V referendu, které jsme pomohli prosadit, odsun odmítlo 86 procent hlasujících.

Přesný přehled. Podrobné odborné studie předkládají přesvědčivé argumenty.

■ Pracujeme odborně a účinně

Pokud bychom měli popsat hlavní rys práce Hnutí DUHA v roce 2004 pouhými třemi slovy, potom by zněla: zásadní odborné studie. Jejich smyslem je zajistit perfektní odbornou argumentaci pro naše návrhy a zároveň podrobnou dokumentaci přesvědčit klíčové politiky a úředníky.

Velkou pozornost mezi experty i v politických kruzích vyvolala unikátní kniha *Čistá práce*, kterou jsme vydali na podzim. Na desítkách případech z různých odvětví dokumentuje, jak ekologická opatření a moderní šetrné

technologie vytvářejí nová pracovní místa a pomáhají ekonomickému rozvoji. Jde o první podobnou studii u nás. Recenzi na ni napsal i stínový ministr průmyslu. „Mezi českými politiky pořád přžívá nesmyslný názor, že ekologické zákony a prosperita stojí proti sobě. Naše kniha dokládá, že platí pravý opak,“ říká Vojtěch Kotecký, programový ředitel Hnutí DUHA.

Koncem roku jsme publikovali odbornou analýzu, která – jako první u nás – podrobně dokumentovala dopady evropských zemědělských dotací na českou krajinu a kvalitu potravin. Zveřejnili jsme také studii, jež podle zkušeností ze zahraničí navrhuje postup, jak vyřešit spor o nakládání s odpadem z atomových reaktorů. Libor Matoušek, expert Hnutí DUHA na radioaktivní odpady, dodává: „Je to návrh rozumného kompromisu, který pomůže bezpečnému řešení problému. Mohla by tak skončit zákopová válka mezi státem a desítkami obcí postižených záměrem vybudovat úložiště odpadu.“ Utrácení peněz z fondů EU na dopravní projekty dokumentovala další publikace, kterou jsme vydali spolu s partnerskými organizacemi z několika dalších zemí. Potvrdila, že finance často plynou do záměrů, které podporují tranzitní kamionovou přepravu, namísto aby jí bránily. Navrhuje také konkrétní změny dotačních programů. Hospodářské noviny věnovaly výsledkům studie celou stránku.

Na stráži. Několik projektů Hnutí DUHA pomáhá ochránit vzácných rysů v našich horách.

■ Chráníme vzácné šelmy

V červnu veřejnost šokoval případ, kdy neznámý pytlák na Šumavě odstřelil rysici, která před tím porodila několik malých rysátek. Ta během několika dní bez mámy uhynula hladu. Hnutí DUHA po poradě s dalšími odborníky oznámilo, že vyplatí odměnu za informaci, jež povede k usvědčení jakéhokoliv lovců, který ilegálně zabil rysa, vlka nebo medvěda. Protizákonný lov je totiž příčinou, proč opět klesá počet vzácných šelem. Za posledních dvacet let bylo odstřeleno asi 500 rysů, opět se tak ocitají na pokraji vyhynutí. Vypsaná odměna má působit jako odstrašující prostředek.

Pomocí odstrašit pytláky mají rovněž takzvané rysí hlídky – patroly odborně proškolených dobrovolníků, které celou zimu na lyžích křižují místa výskytu šelem. Po šesti letech dobrých výsledků z Beskyd jsme je v roce 2004 rozšířili také na Šumavu. Zároveň správa zdejšího národního parku definitivně dala za pravdu našemu dlouhodobému úsilí a skončila s kácením zbytků pralesů v nejpřísněji chráněných zónách. A do čtveřice z péče o přírodu: účastníci týdenních pracovních vzdělávacích pobytů, které každoročně pořádáme pro zájemce z řad veřejnosti, vysázeli zatím rekordní počet téměř 60 000 stromů.

Hnutí DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Navrhujeme konkrétní opatření, jež sníží znečištění vzduchu a vody, pomohou omezit množství odpadu, chránit krajinu nebo zbavit potraviny toxických látek. Naše práce zahrnuje jednání s úřady a politiky, návrhy zákonů, kontrolu průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem a vzdělávání, výzkum, informování novinářů i spolupráci s obcemi. Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.

Naše práce se neobejde bez podpory lidí, jako jste Vy.
Číslo účtu: 1348492389/0800
www.hnutiduha.cz/podpora

■ Finanční bilance za rok 2004

Náklady

Služby	3 692 206 Kč
Materiální náklady	367 107 Kč
Mzdové náklady	3 415 675 Kč
Sociální a zdravotní pojištění	1 035 968 Kč
Poskytnuté příspěvky	1 089 682 Kč
Cestovné	885 901 Kč
Zboží na prodej	229 276 Kč
Odpisy majetku	185 312 Kč
Ostatní náklady	343 580 Kč

Náklady celkem 11 244 707 Kč

Výnosy

Granty	5 837 928 Kč
Výnosy příštích období	(3 399 607 Kč)
Převod výnosů příštích období z roku 2003	2 128 464 Kč
Příspěvky soukromých osob	1 277 958 Kč
Tržby za poskytnuté služby	1 162 301 Kč
Tržby za vlastní výroby	297 697 Kč
Tržby za prodané zboží	201 458 Kč
Ostatní výnosy	120 686 Kč

Výnosy celkem 11 026 492 Kč

■ Naši partneri

CEE Bankwatch Network, Česko-německý fond budoucnosti, Friends of the Earth Europe, Heirich Böll Stiftung, Hornorakouská vláda, Ministerstvo životního prostředí ČR, Nadace Partnerství, Nadace Sluníčko, Nadace Veronica, Nadace VIA, OAK Foundation, Open Society Fund, Royal Netherlands Embassy, The Crowder-Messersmith Conservation Fund, The Regional Environmental Center for Central and Eastern Europe

■ Výrok auditora

■ Fotografie

Ludvík Kunc, archiv Jindřichovic pod Smrkem, archiv Hnutí DUHA

Tištěno na recyklovaném papíře.

